

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/187/2022
Identifikačné číslo spisu:	0018204903
Dátum vydania rozhodnutia:	28.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:0018204903.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne F. C., nar. Y., bytom V., zastúpenej JUDr. Jánom Farkašom, advokátom, so sídlom v Michalovciach, Námestie slobody 7, proti žalovanému E. Q., nar. Y., bytom v Q., zastúpenému JUDr. Lukášom Holodňákom, advokátom, so sídlom v Michalovciach, kpt. Nálepku 8, o určenie hranice medzi nehnuteľnosťami, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 7C/54/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 15. februára 2022 sp. zn. 6Co/149/2021, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 15. februára 2022 sp. zn. 6Co/149/2021 v časti, ktorou bol potvrdený výrok II. rozsudku Okresného súdu Michalovce z 12. mája 2021 č. k. 7C/54/2018-110 o d m i e t a .

II. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 15. februára 2022 sp. zn. 6Co/149/2021 vo zvyšnej časti z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 12. mája 2021 č. k. 7C/54/2018-110 určil, že hranicu medzi pozemkami KN p. č. XXX/X a č. XXX/X tvoria lomové body 1, 137 - 18, 137 - 25 a hranicu medzi pozemkami KN p. č. XXX/X. a č. XXX/X tvoria lomové body 137 - 25, 137 - 17, 137 - 16, ktorých označenie a poloha bodov je znázornená v zázname podrobného merania zmien č. 143 pre obec V., kat. úz. V., okres F., ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť geometrického plánu vyhotoviteľa Ing. Martina Kunderáta, GEOSPOL EAST, miesto podnikania: S. Chalupku 12, 071 01 Michalovce, IČO: 34 835 199, č. plánu: 34835199-29/2018, úradne overeným dňa 08. 06. 2018, pod č. G1-316/2018 (výrok I.); určil, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou novovytvorenej parc. reg. C-KN č. XXX/X - zastavané plochy o výmere 34 m², ktorá vznikla oddelením od parc. reg. C-KN č. XXX/X a novovytvorenej parc. reg. C-KN č. XXX/X - záhrady o výmere 73 m², ktorá vznikla oddelením od parc. reg. C-KN č. XXX/X, ktoré boli vytvorené geometrickým plánom vyhotoviteľa Ing. Martina Kunderáta, GEOSPOL EAST, miesto podnikania: S. Chalupku 12, 071 01 Michalovce, IČO: 34 835 199, č. plánu 34835199-29/2018, úradne overeným dňa 08. 06. 2018 pod č. G1-316/2018, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku s výškou podielu 1/1

z celku (výrok II.). Zároveň vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (výrok III.).

1.1. Z dôvodov rozsudku vyplynulo, že súd mal za to, že žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby, ktorým je dosiahnutie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom. Výkonaným dokazovaním, oboznámením sa s podanou žalobou, vyjadreniami strán konania, vyjadreniami Okresného úradu - katastrálny odbor 23. 06. 2017, znaleckým posudkom ako aj ďalšími listinnými dôkazmi, súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Predmetom skúmania bolo, či hranica vytýčená medzi pozemkami strán konania bola správne vytýčená geometrickým plánom vyhotoveným Ing. Milošom Jackom, PhD. č. 34834001-81/2016 alebo hranica medzi týmito pozemkami bola správne určená geometrickým plánom vyhotoveným Ing. Martinom Kundrátom GEOSPOL EAST, č. 34835199-29/2018, ktorý predložila žalobkyňa spolu s podanou žalobou za účelom určenia hranice medzi pozemkami.

1.2. Zo znaleckého posudku Ing. Bujňáka - vyhotoveného za účelom posúdenia uvedených geometrických plánov v rámci súdom nariadeného znaleckého dokazovania - je zrejmé, že oplatenie z kovových dielcov na betónovom múriku postavené žalobkyňou, resp. jej právnym predchodcom, sa nachádza na hranici podľa merania v roku 1965. Zo znaleckého posudku ďalej vyplýva, že vlastnícka hranica zodpovedá kovovým rúrkam, pričom sporná vlastnícka hranica, ktorá vychádza zo súčasných údajov katastra nehnuteľností nebola akceptovaná žalobkyňou s poukazom na staré oplatenie, ktoré bolo postavené žalobkyňou, resp. jej právnym predchodcom, a ktoré sa nachádza na hranici podľa merania v roku 1965. S poukazom na uvedené bolo preukázané, že oplatenie z kovových dielcov na betónovom múriku, ktoré sa nachádza na hranici podľa merania z roku 1965 a minimálne od uvedeného času táto hranica medzi pozemkami strán konania nebola sporná. Zároveň zo znaleckého posudku je zrejmé, že medzi pozemkami strán konania a ďalšími pozemkami v tejto oblasti došlo k zjavnému posunu reálnych hraníc pozemkov oproti stavu zobrazenému v mape katastra nehnuteľností. Novovytvorené parcela č. XXX/X a parcela č. XXX/X, vytvorené geometrickým plánom Ing. Martina Kundráta, predstavujú pozemky, ktoré podľa poľného náčrtu z roku 1965 zo zamerania skutočnej držby boli súčasťou parciel právneho predchodcu žalobkyne č. XXX a č. XXX v kat. úz. V. Predložením LV č. XXX - kat. úz. V. bolo preukázané, že parcely G. a č. XXX/X, X nadobudla žalobkyňa do vlastníctva titulom daru v podiele 1/1 v roku 1988. Poľným náčrtom z roku 1965 bolo preukázané, že novovytvorené parcely geometrickým plánom Ing. Kundráta č. XXX/X a č. XXX/X boli oplatené a zároveň boli aj súčasťou parciel č. XXX a č. XXX minimálne od roku 1965. Novovytvorené parcely boli v užívaní právnych predchodcov žalobkyne a od roku 1988 darovaním daných parciel aj v nerušenom užívaní žalobkyne až do roku 2016, kedy bol vyhotovený geometrický plán Ing. Jacka. Podľa poľného náčrtu č. 12/1965 vlastnícka hranica medzi pozemkami strán sporu je v súlade s hranicou vymedzenou geometrickým plánom Ing. Kundráta. Súd dospel k záveru, že žalobkyňa vstúpila do oprávnenej držby na základe písomnej darovacej zmluvy z roku 1988 a od uvedeného času na základe oprávnenej držby časti parciel č. XXX/X a č. XXX/X (novovytvorené parcely č. XXX/X a č. XXX/X), ktorých časť je vymedzená v prírode oplatením podľa poľného náčrtu č. 12/1965, tieto mala nepretržite v držbe po dobu viac ako 10 rokov a zároveň tieto užívala v dobrej viere, že jej vlastnícky patria. Uvedené preukazuje to, že nadobudnuté parcely boli v prírode vyznačené oplatením a takto užívané aj právnymi predchodcami žalobkyne a v tejto držbe žalobkyňa nebola nikým rušená až do roku 2016. Titulom darovania od roku 1988 sa preto žalobkyňa stala dobromyseľnou v súvislosti s užívaním novovytvorených parciel, ktoré sú predmetom tohto konania ohľadom určenia hraníc medzi pozemkami strán sporu a nerušeným užívaním týchto novovytvorených parciel najneskôr v roku 1998 nadobudla vlastnícke právo k týmto dvom parcelám vydržaním. Okrem toho, že žalobkyňa sa stala výlučnou vlastníčkou skôr uvedených novovytvorených parciel, následne bola určená hranica medzi spornými pozemkami strán konania v zmysle geometrického plánu Ing. Kundráta. Vzhľadom na to, že súd určil hranicu medzi pozemkami a vlastnícke právo v rozsahu špecifikovanom v geometrickom pláne vyhotoveným Ing. Kundrátom, tento plán č. G1-316/2018 tvorí neoddeliteľnú prílohu rozsudku, a bude podkladom pre zápis hranice medzi pozemkami a vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v súlade podľa § 257 CSP a z dôvodov hodných osobitného zreteľa v predmetnej veci súd nepriznal nárok na náhradu trov konania žiadnej zo strán.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 15. februára 2022 sp. zn. 6Co/149/2021, rozsudok okresného súdu potvrdil a žalobkyňa priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody nie sú naplnené a stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie o dôvodnosti uplatneného nároku. Z odôvodnenia prvoinstančného rozsudku je zrejmá úvaha súdu, na základe ktorej dospel k svojmu záveru s poukazom na zistený skutkový stav a príslušné zákonné ustanovenia, ktoré aplikoval v prejednávanej veci a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na všetky odvolacie námietky žalovaného, keďže boli už uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie.

2.2. Na zdôraznenie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že nakoľko podľa tvrdenia žalobkyne, určením priebehu hranice na základe geometrického plánu Ing. Jacka došlo k zásahu do jej vlastníckeho práva, podanie žaloby o ochranu vlastníckeho práva bolo namieste. Žaloba na určenie priebehu hranice medzi spornými pozemkami patrí medzi žaloby na ochranu vlastníckeho práva, nakoľko je to spôsob, ktorým účastník konania vyjadrí, že mu ide o určenie, ktorá časť zo spornej plochy patrí tomu-ktorému vlastníkovi susediacich pozemkov. Oba určovacie návrhy (určenie priebehu hranice medzi spornými pozemkami a určenie vlastníctva k novovzniknutým pozemkom) uplatnené žalobkyňou slúžia na odstránenie spornosti medzi stavom právnym (zápis vo verejnom registri) a faktickým, pričom odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie zastával názor, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Oba uplatnené nároky tvoria spojenú nádobu, keďže pri určení priebehu hranice pozemkov a pri závere, že hranica bola posunutá, je nevyhnutné zároveň určiť, kto je vlastníkom novovzniknutej parcely. Ak by súd dospel k záveru, že priebeh hranice susedných pozemkov je súladný so skutočným právnym stavom, je určenie vlastníckeho práva bezpredmetnou záležitosťou. V prípade, ak by súd dospel k záveru, že priebeh hranice pozemkov evidovaný vo verejnom registri nie je súladný so skutočným právnym stavom, novým určením hranice by vznikli parcely bez určenia ich vlastníka. Zároveň samotným určením vlastníckeho práva k novovytvoreným parcelám by nedošlo k určeniu priebehu hranice pozemkov, nakoľko priebeh hranice pozemkov sa v zmysle § 3 ods. 2 katastrálneho zákona ustalačuje určením lomových bodov a ich zameraním. Podľa názoru odvolacieho súdu výrok rozsudku obsahuje všetky náležitosti, ktoré sú nevyhnutné na zápis údajov do verejného registra. Neoddeliteľnou súčasťou súdneho rozhodnutia je aj predmetný geometrický plán, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané náležitosti, a na základe ktorého dôjde k zmene zápisu priebehu hranice susediacich nehnuteľností a k zápisu vlastníckeho práva žalobkyne k novovytvoreným parcelám.

2.3. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie dospel v otázke nadobudnutia vlastníckeho práva žalobkyne k novovytvoreným parcelám vydržaním, k nesprávnemu právnemu záveru, ale rozhodol vecne správne, ak žalobe aj v tejto časti vyhovel. Túto otázku totiž nebolo potrebné vôbec riešiť. Zo zisteného skutkového stavu vyplynulo, že ak novovytvorené parcely č. XXX/X a č. XXX/X boli súčasťou parciel č. XXX a č. XXX, kat. úz. V. a žalobkyňa osvedčila právny titul, na základe ktorého nadobudla parc. č. XXX a č. XXX do vlastníctva, svedčí jej uvedený právny titul aj k uvedeným (novovytvoreným) parcelám, aj keď boli vytvorené až teraz geometrickým plánom Ing. Kundráta. Skúmanie podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva uvedených parciel vydržaním bolo preto nadbytočné, pretože v konaní nebolo sporné, že tieto parcely žalobkyňa nadobudla darovacou zmluvou v roku 1988, uvedené parcely mala oplotené (oplotenie z kovových dielcov na betónovom múriku a z oceľového pletiva) a takýto stav pretrvával až do roku 2016, keď geometrickým plánom Ing. Jacka, vyhotoveným za účelom zápisu rodinného domu do verejného registra, došlo k zásahu do jej pozemkov vytýčením priebehu novej hranice a provizórnym oplotením. Odvolací súd poznamenal, že právní predchodcovia žalovaného nadobudli svoje nehnuteľnosti až v roku 2007, teda v stave, v akom priebeh hranice bol ustálený minimálne od roku 1988, keď žalobkyňa nadobudla svoje nehnuteľnosti do vlastníctva od svojich rodičov. K odvolacej námietke žalovaného, že takýmto určením vlastníckeho práva k novovytvoreným parcelám žalobkyňa nadobudne o 107 m² viac, než nadobudla darovaním, odvolací súd poznamenal, že ak novovytvorené parcely boli súčasťou pôvodných parciel č. XXX. a č.

XXX, ich pôvodná výmera by sa tak mala reálne znížiť o uvedených 107 m², čo je však úlohou príslušného registra a nie úlohou súdu. Príslušný katastrálny odbor by mal, po vykonaní zápisu novovytvorených parciel do KN, záznamom zosúladiť výmeru pôvodných parciel č. XXX/X a č. XXX/X podľa toho, ako podľa geometrického plánu boli nové parcely odčlenené od pôvodných.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (v ďalšom aj „dovolateľ“) dovolanie s návrhom, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a jemu predchádzajúci rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolateľ prípustnosť dovolania odvodil od ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, keďže podľa neho sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a predmetnú vec nesprávne právne posúdil tým, že považoval za potrebné duplicitné určenie v rozsahu (a aj naliehavý právny záujem za daný), ako to požadovala žalobkyňa, a to ako určenie vlastníckeho práva žalobkyne k novovytvoreným parcelám v kat. úz. V., tak aj určenie priebehu hranice medzi danými parcelami, a to napriek právnomu názoru obsiahnutému v uzneseniach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/130/2011 a sp. zn. 4Cdo/111/2008. Rozsudkom súdu prvej inštancie sa na strane žalobkyne neodstraňuje stav právnej neistoty, ale vyvoláva sa stav, kedy sa žalobkyňa priznáva vlastníctvo k pozemkom v celkovo väčšom rozsahu, než na ktorý rozsah má žalobkyňa nadobúdací titul (darovaciu zmluvu z r. 1988). Žalovaný považoval za nesprávne právne posúdenie veci vykonané zo strany odvolacieho súdu aj to, že odvolací súd vzhliadol existenciu právneho titulu na nadobudnutie daných novovytvorených parciel žalobkyňou práve v darovacej zmluve z roku 1988. Podľa názoru žalovaného nebolo možné, aby žalobkyňa, resp. jej právni predchodcovia vystupovali ako oprávnení držiteľia či vlastníci k sporným novovytvoreným parcelám v kat. úz. V., keďže k ich držbe na strane žalobkyne, resp. jej právnych predchodcov neexistuje právny dôvod, resp. nadobúdací titul. Poukázal i na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/110/2018, od ktorého sa mal odkloniť. Napokon konštatovanie odvolacieho súdu o tom, že je vecou príslušného okresného úradu, kat. odboru, aby zosúladiť výmeru pôvodných parciel a novovytvorených parciel považoval žalovaný za právne nemožné.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že napadnuté rozhodnutie namietanými vadami netrpí a odvolací súd i súd prvej inštancie vec správne právne posúdili. Navrhla preto, aby dovolací súd dovolanie zamietol a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je čiastočne dôvodné.

6. Dovolateľ tvrdil, že vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

7. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

8. Dovolateľ namietal, že odvolací súd nesprávne posúdil otázku naliehavého právneho záujmu, keď konštatoval, že naliehavý právny záujem je daný aj pri určení vlastníckeho práva k novovzniknutým pozemkom, aj pri určení hraníc medzi pozemkami žalobkyne a žalovaného. Podľa neho výrok I. je konzumovaný výrokom II. rozsudku súdu prvej inštancie, a teda na jeho určení nie je naliehavý právny záujem. Podľa názoru dovolacieho súdu, pokiaľ ide o otázku naliehavého právneho záujmu pri duplicitnom určení vlastníckeho práva a hranice medzi pozemkami dovolateľ právnu otázku vymedzil zodpovedajúcim spôsobom. V rozhodnutiach, na ktoré poukázal dovolateľ, však predmetná otázka riešená nebola, z jednej osamotenej vety v uznesení sp. zn. 7Cdo/130/2011 nemožno odvodiť existenciu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/111/2018 pre použitie v súdnej veci nie je dostatočne konkrétne. Dovolací súd preto v predmetnej súvislosti konštatuje prípustnosť v zmysle ustanovenia § 421 písm. b) CSP. Ak dovolateľ „netrafil“ dôvod prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, nie je to prekážkou preskúmania správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom v dovolacom konaní.

9. Odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že oba uplatnené nároky tvoria spojenú nádobu, keďže pri určení priebehu hranice pozemkov a pri závere, že hranica bola posunutá, je nevyhnutné zároveň určiť, kto je vlastníkom novovzniknutej parcely. Ak by súd dospel k záveru, že priebeh hranice susedných pozemkov je súladný so skutočným právnym stavom, je určenie vlastníckeho práva bezpredmetnou záležitosťou. V prípade, ak by súd dospel k záveru, že priebeh hranice pozemkov evidovaný vo verejnom registri nie je súladný so skutočným právnym stavom, novým určením hranice, tak ako to aj vyplýva zo skutkového stavu v tu prejednávannej veci, by vznikli parcely bez určenia ich vlastníka. Zároveň samotným určením vlastníckeho práva k novovytvoreným parcelám by nedošlo k určeniu priebehu hranice pozemkov, nakoľko priebeh hranice pozemkov sa v zmysle § 3 ods. 2 katastrálneho zákona ustalať určením lomových bodov a ich zameraním. Podľa názoru dovolacieho súdu je právny názor odvolacieho súdu, ktorý zaujal v napadnutom rozhodnutí v predmetnej súvislosti, nesprávny.

10. Občiansky zákonník v ustanovení § 4 zabezpečuje možnosť súdnej ochrany každému, koho právo je ohrozené alebo porušené. Predmetom tejto ochrany je aj vlastnícke právo k hnutelným aj nehnuteľným veciam. Ako to vyplýva z povahy občianskoprávných vzťahov najčastejšie sa poskytuje ochrana súdmi. Aj keď to tak výslovne nevyplýva z ustanovení Občianskeho zákonníka, ochrana vlastníckeho práva je zabezpečená rôznymi žalobami. Typickým príkladom vlastníckych žalôb v podmienkach súčasného slovenského práva sú v § 126 Občianskeho zákonníka upravené a) žaloba o vydanie veci (rei vindicatio), b) žaloba zapieracia (actio negatoria) o stanovení povinnosti zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva. Menej častá a typická je určovacia žaloba v zmysle ustanovenia § 137 písm. c) CSP. Na rozdiel od žalôb na plnenie je určovacia žaloba viazaná na to, že žalobca musí preukázať naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva (Fekete, I.: Občiansky zákonník 1, Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, s. 624). Žaloba na určenie vlastníckeho práva prichádza do úvahy vtedy, keď sa vlastníckemu právu a vlastníkovi nemôže poskytnúť ochrana inou žalobou (Pl. ÚS 11/1996).

10.1. Ak však došlo k porušeniu vlastníckeho práva, vlastníkom má právo domáhať sa ochrany svojho vlastníckeho práva aj návrhom na určenie hranice medzi jeho pozemkom a pozemkom susediacim; v takomto prípade totiž ide o určenie, komu z vlastníkov susediacich pozemkov patrí sporná plocha... Z okruhu určujúcich návrhov na ochranu vlastníckeho práva nemožno vylúčiť ani návrh na určenie hranice medzi spornými pozemkami. V takomto prípade totiž ide o vzájomné vymedzenie predmetu dvoch vlastníckych práv a slová „určenie hranice“ treba považovať za vyjadrovací spôsob, ktorým tak účastníci ako aj súd, majú na mysli určenie, ktorá časť zo spornej plochy v prírode, ktorému z vlastníkov susedných pozemkov patrí (viď sp. zn. 1Cdo/11/97, R 6/1999).

11. Ako vyplýva z citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu má vlastníkom jedného zo susediacich pozemkov možnosť domáhať sa určenia hranice medzi jeho pozemkom a pozemkom susediacim. V tomto prípade však ide v skutočnosti o určenie, komu patrí susediaca plocha. Preto v tejto súvislosti je potrebné pri podaní žaloby rozhodnúť, či sa bude žalovať určenie hranice, alebo určenie vlastníckeho práva k spornej ploche. Pokiaľ takéto rozhodnutie žalobca neurobí a žaluje oba určujúce výroky, na určení jedného z nich chýba naliehavý právny záujem. Oba výroky totiž smerujú k jednému cieľu, a tým

je určenie vlastníckeho práva k spornej ploche, ktorej sa domáha žalujúca aj žalovaná strana. Podstatou sporu je určenie vlastníckeho práva k ploche, ktorú v zmysle geometrického plánu Ing. Kundráta predstavujú novovzniknuté parcely č. XXX/X a č. XXX/X. K tomuto určeniu mala žalobkyňa naliehavý záujem, keďže momentálne ako súčasť pôvodných parciel č. XXX/X a č. XXX/X boli tieto plochy zapísané ako vlastníctvo žalovaného. Keďže výrok, ktorým bol určený aj priebeh hranice smeroval k tomu istému výsledku, nebolo potrebné ho osobitne žalovať a ani o ňom osobitne rozhodnúť a na určení hranice medzi týmito nehnuteľnosťami možno konštatovať absenciu naliehavého právneho záujmu. O to viac to platí, ak odvolací súd uviedol, že sporná plocha bola vlastníctvom žalobkyne celý čas z titulu darovania, teda právne nedošlo za celý čas k žiadnej zmene v priebehu hranice, aj keď istý čas bola zapísaná v katastrálnej mape inak.

11.1. Nemožno súhlasiť s tvrdením odvolacieho súdu, že samotným určením vlastníckeho práva k novovytvoreným parcelám by nedošlo k určeniu priebehu hranice pozemkov, nakoľko priebeh hranice pozemkov sa v zmysle § 3 ods. 2 katastrálneho zákona uštaluje určením lomových bodov a ich zameraním. Súčasťou rozsudku súdu prvej inštancie je totiž geometrický plán vyhotoviteľa Ing. Martina Kundráta, GEOSPOL EAST, miesto podnikania S. Chalupku 12, 071 01 Michalovce, IČO: 34 835 199, č. plánu 34835199-29/2018, úradne overený dňa 08. 06. 2018 pod č. G1-316/2018, ktorý okrem vzniku nových parciel č. XXX/X a č. XXX/X, obsahuje aj ich presné zakreslenie a vymedzenie ohraničenia vrátane vyznačenia lomových bodov hranice týchto novovzniknutých pozemkov s pozemkami vo vlastníctve žalovaného. Ako na inom mieste správne tvrdí odvolací súd, je už ďalej úlohou katastrálneho odboru okresného úradu, aby dal do súladu údaje v katastri nehnuteľností s obsahom právoplatného rozsudku, ktorého súčasťou je aj označený geometrický plán.

12. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd nesprávne posúdil otázku naliehavého právneho záujmu, pokiaľ ide o určenie hraníc medzi pozemkami a v tejto časti je preto dovolanie nielen prípustné, ale aj dôvodné, bolo potrebné v tejto časti rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie.

13. Žalovaný ďalej v dovolaní namietal, že odvolací súd nesprávne rozhodol aj pokiaľ ide o potvrdenie druhého výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo určenie vlastníckeho práva žalobkyne k novovzniknutým pozemkom parc. č. XXX/X a č. XXX/X.

14. Dovolateľ tvrdiac existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP v dovolaní poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/110/2018.

15. Ako je už uvedené vyššie, aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

16. Pri bližšom pohľade na argumentáciu dovolateľa, pokiaľ ide o nesprávne právne posúdenie pri určení vlastníckeho práva k novovzniknutým pozemkom možno konštatovať, že nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Dovolací súd napriek snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 9. júna 2020) zistil, že dovolateľ nenastolil, nevymedzil, neformuloval, nepomenoval právnu otázku zásadného významu a ani neuviedol rozhodovaciu prax zodpovedajúcu zneniu ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP. Žalovaný uviedol, že odvolací súd vzhliadol existenciu právneho titulu na nadobudnutí daných novovytvorených parciel žalobkyňou, v darovacej zmluve z roku 1988. V danom prípade však dovolateľ namieta skutkové závery, resp. ide o otázku skutkovú. Navyiac, dovolateľ otázku dostatočne nesformuloval, neuviedol širšiu argumentáciu, ani neuviedol, v čom spočíva nesprávnosť záverov konajúcich súdov, preto nebolo možné z nej abstrahovať prípadné právne posúdenie, ktorého

nesprávnosť by mohlo napadnuté rozhodnutie obsahovať. Dovolací súd z tohto dôvodu nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia eventuálne mal dovolateľ na mysli. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný, či odvolací súd. Dovolací súd je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Preto ak dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 CSP, tak ako sa to stalo aj v prejednávanej veci, tento nedostatok má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

16.1. Riešenie skutkovej otázky je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, jej obsahu, zmyslu a účelu, normu interpretuje a zo svojich skutkových zistení (to znamená po vyriešení skutkových otázok a na ich podklade) prijíma právne závery o (ne)existencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad.

17. Dovolateľ ďalej vo svojom mimoriadnom oprávnom prostriedku spochybňoval oprávnenosť (dobromyseľnosť) držby novovytvorených parciel žalobkyňou, resp. jej právnymi predchodcami a teda nemožnosť vydržania žalujúcou stranou. Odvolací súd však uviedol, že skúmať otázku vydržania nebolo v konaní potrebné, keďže vlastnícky titul žalobkyne vyvodil z iných okolností. Dovolateľ teda namietal nesprávne právne posúdenie otázky, na ktorej riešení nebolo napadnuté rozhodnutie založené. Tento záver platí aj pre otázku zosúladenia výmer pôvodných a novovytvorených parciel, čo je ako správne uviedol odvolací súd, úlohou správneho orgánu pri spracovaní a zapísaní záverov tohto rozsudku do katastra nehnuteľností.

18. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene tvrdil dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP majúci za to, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku určenia vlastníckeho práva žalobkyne k novovzniknutým parcelám, a preto bolo potrebné v tejto časti dovolanie odmietnuť v zmysle ustanovenia § 447 písm. f) CSP.

19. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo dôvodné iba čiastočne, dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu iba pokiaľ išlo o potvrdenie výroku, ktorým bol určený priebeh hranice medzi susediacimi pozemkami a súvisiacim výrokom o náhrade trov odvolacieho konania. Výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo určené, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou novovytvorenej parc. reg. C-KN č. XXX/X - zastavané plochy o výmere 34 m², ktorá vznikla odčlenením od parc. reg. C-KN č. XXX/X a novovytvorenej parc. reg. C-KN č. XXX/X - záhrady o výmere 73 m², ktorá vznikla odčlenením od parc. reg. C-KN č. XXX/X, ktoré boli vytvorené geometrickým plánom vyhotoviteľa Ing. Martina Kundráta, GEOSPOL EAST, miesto podnikania S. Chalupku 12, 071 01 Michalovce, IČO: 34 835 199, č. plánu 34835199-29/2018, úradne overeným dňa 08. 06. 2018 pod č. G1-316/2018, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku s výškou podielu 1/1 z celku, ostáva právoplatný.

20. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

21. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.